

De Olympische Spelen

Opdracht: Analyseren

1. Inleiding

In deze opdracht, die zowel betrekking heeft op de klassieke Griekse oudheid als het heden, doen leerlingen onderzoek naar verschillen tussen de oude en moderne Olympische Spelen.

De opdracht kent twee versies.

In de eerste is alleen de hoofdvraag gegeven en moeten leerlingen zelf verder vorm geven aan hun onderzoek. Zo moeten ze zelf bepalen op welke criteria zij de spelen met elkaar willen vergelijken en hoe zij de resultaten willen presenteren.

In de tweede versie wordt gewerkt met een stappenplan.

Vak	Geschiedenis
Schooltype/afdeling	vmbo/havo/vwo
Leerjaar	Klas 1
Tijdsinvestering	Variabel (afhankelijk van de gekozen versie)
Onderwerp	De Olympische Spelen, horend bij tijdvak 2: tijd van Grieken en Romeinen (3000 voor Christus–500 na Christus) / Oudheid;
Hogere denkvaardigheid	Analyseren
Historisch denken redeneren	Onderzoek doen
Bron	Albert van der Kaap (http://histoforum.net/os/os.htm)

De oude en moderne Olympische Spelen

Bron: www.hogeredenkvaardigheden.slo.nl

Inleiding

De oude Olympische Spelen.

Ruim duizend jaar lang (van 776 v.Chr - 393 n.Chr.) werden in Olympia in de landstreek Elis om de vier jaar wedstrijden gehouden, die zijn uitgegroeid tot de bekendste sportgebeurtenis van de Oudheid. De oude Olympische Spelen hebben meer dan duizend jaar bestaan totdat de tot het christelijk geloof bekeerde Romeinse keizer Theodosius ze als een 'heidense' instelling in 393 na Christus verbood.

De Spelen waren voor de Grieken zeer belangrijk. Niets en niemand mocht het doorgaan ervan dan ook in de weg staan. Terwijl de moderne Olympische Spelen al drie maal - in 1916, 1940 en 1944 - wegens oorlog werden afgelast, zette men in de Griekse oudheid ten tijde van de Spelen juist de oorlogen stop. De deelnemers en toeschouwers moesten immers veilig de vaak maanden durende heen- en terugreis kunnen volbrengen.

De moderne Olympische Spelen

Op het eind van de vorige eeuw rijpte bij de Franse baron Pierre de Coubertin het idee dat het goed zou zijn de Olympische Spelen te laten herleven. In 1870-1871 werd Frankrijk in een oorlog door Duitsland verslagen. Volgens de Coubertin was een van de oorzaken van deze nederlaag dat de Franse jeugd te weinig aan sport deed. Alleen fysieke fitheid en een gezonde wedstrijdmentaliteit bij de jeugd zou ervoor kunnen zorgen dat Frankrijk weer meetelde in de wereld. Bovendien zouden de spelen het internationaal begrip, de broederschap en de vrede bevorderen. Vanzelfsprekend zouden de wedstrijden gehouden moeten worden tussen amateurs en even vanzelfsprekend moest grote waarde gehecht worden aan 'fair play'.

Grote verschillen tussen de klassieke en de moderne spelen

In 1896 werden in Athene - uit praktische overwegingen kwam Olympia niet in aanmerking - de eerste Olympische Spelen van de moderne tijd gehouden. 285 deelnemers bestreden elkaar in 42 nummers in 10 sporten. Alleen het hardlopen, het verspringen, het discuswerpen en worstelen waren ontleend aan de klassieke spelen.

De marathonloop, tijdens de eerste moderne Olympische Spelen gewonnen door de Griek Spyridon Louis, heeft bijvoorbeeld nooit deel uitgemaakt van de oude spelen. Eigenlijk waren er zelfs meer verschillen dan overeenkomsten tussen de oude en de moderne spelen. Het ging de Coubertin dan ook niet zozeer om de realiteit van het oude Olympia, maar om een Olympische 'geest' zoals hij die zich voorstelde.

Opdracht

Versie 1

De oude Olympische Spelen verschilden in een groot aantal opzichten van de moderne spelen. In deze opdracht ga je, in groepjes, onderzoeken welke deze verschillen waren. De hoofdvraag luidt dan ook:

Wat zijn de voornaamste verschillen tussen de oude en de moderne Olympische Spelen?

Je kunt de resultaten van je onderzoek op verschillende manieren presenteren. Een schriftelijk verslag is natuurlijk mogelijk, maar je kunt de resultaten ook presenteren in een spreekbeurt, een poster, een muurkrant, een powerpoint-presentatie of een website.

Ook maak je van je onderzoek een kort verslag, waarin je duidelijk uiteenzet hoe je het onderzoek hebt aangepakt. Heb je bijvoorbeeld gewerkt met deelvragen, welke criteria heb je gebruikt bij het vergelijken en hoe heb je de taken in de groep verdeeld?

Je kunt in je onderzoek gebruikmaken van de informatie op deze website:

<http://histoforum.net/os/os.htm>

Versie 2

De oude Olympische Spelen verschilden in een groot aantal opzichten van de moderne spelen. In deze opdracht ga je, in groepjes, onderzoeken welke deze verschillen waren.

Je voert het onderzoek uit volgens onderstaand stappenplan.

Werkwijze

Stap 1. De hoofdvraag.

De hoofdvraag van het onderzoek luidt:

Wat zijn de belangrijkste verschillen tussen de oude en de moderne Olympische Spelen?

Stap 2. Uitwerken van de hoofdvraag of hypothese in deelvragen.

De hoofdvraag valt uiteen in de volgende negen deelvragen:

- Welke sporten werden er vroeger beoefend en welke tegenwoordig?
- Welke prijzen werden er vroeger uitgedeeld en welke tegenwoordig?
- Wie mochten vroeger aan de spelen meedoen en wie tegenwoordig?
- Welke kleding droeg men vroeger en nu?
- Werden de spelen ten tijde van oorlog gehouden?
- Welke rituelen waren er vroeger en welke tegenwoordig?
- Waar werden de Olympische Spelen vroeger gehouden en waar tegenwoordig?

Bron: www.hogeredenkvaardigheden.slo.nl

- Hoe werden winnaars vroeger onthaald en hoe tegenwoordig?
- Waren de deelnemers vroeger amateurs of beroeps en hoe zit dat tegenwoordig?

Stap 3. Kiezen van informatiebronnen.

Op verschillende plaatsen kun je informatie vinden over zowel de oude als de moderne Olympische Spelen. In boeken en brochures, maar ook op Internet.

Stap 4. Organiseren en plannen.

Verdeel in je groepje de negen deelvragen.

Stap 5. Het verzamelen van informatie.

Ga nu op zoek naar informatie voor het beantwoorden van jouw deelvragen. Verzamel alles, geschreven informatie maar ook afbeeldingen, waarvan je denkt dat je het misschien kunt gebruiken.

Stap 6. Het selecteren en verwerken van informatie.

Niet alles wat je hebt verzameld zal uiteindelijk bruikbaar zijn. Maak een keuze welke informatie je in het onderzoeksverslag wel of niet wilt opnemen. Verwerk de informatie tot een antwoord op jouw deelvragen. Hou rekening met de wijze van presenteren van je onderzoeksresultaten.

Stap 7. Beantwoorden van de hoofdvraag.

Tot slot ga je, gezamenlijk, alle antwoorden op de deelvragen verwerken tot een antwoord op de hoofdvraag.

Stap 8. Presentatie van de resultaten.

Je kunt de resultaten van je onderzoek op verschillende manieren presenteren. Een schriftelijk verslag is natuurlijk mogelijk, maar je kunt de resultaten ook presenteren in een spreekbeurt, een poster, een muurkrant, een powerpoint-presentatie of een website. De docent(e) zal je vertellen welke manier van presenteren je mag of moet gebruiken.

3. Toelichting voor de docent

Waarom deze opdracht?

In deze opdracht doen de leerlingen een klein onderzoek naar verschillen tussen de klassieke Olympische Spelen en de moderne spelen.

De vorm van de opdracht kan sterk variëren. De gekozen variant zal met name afhangen van de hoeveelheid tijd die u eraan wil besteden. Het meest tijdrovend is de opdracht waarbij elke leerling, individueel, een onderzoek doet naar de verschillen.

Aspecten die in het onderzoek aan de orde kunnen komen zijn:

- Welke sporten werden er vroeger beoefend en welke tegenwoordig?
- Welke prijzen werden er vroeger uitgekeerd en welke tegenwoordig?
- Wie mochten vroeger aan de spelen meedoen en wie tegenwoordig?
- Welke kleding droeg men vroeger en nu?
- Werden de spelen ook ten tijde van oorlog gehouden?
- Welke rituelen waren er vroeger en welke tegenwoordig?
- Waar werden de Olympische Spelen vroeger gehouden en waar tegenwoordig?
- Hoe werden winnaars vroeger onthaald en hoe tegenwoordig?
- Waren de deelnemers vroeger amateurs of beroeps en hoe zit dat tegenwoordig?
- U kunt de klas natuurlijk ook opdelen in groepjes van bijvoorbeeld drie of vier leerlingen, die samen beide spelen op alle genoemde aspecten met elkaar moeten vergelijken. En uiteraard is het ook mogelijk om de klas als geheel het onderzoek te laten uitvoeren. In dat geval wordt de klas verdeeld in negen groepjes, die elk één aspect behandelen.

De presentatie van de onderzoeksresultaten

Ook in de presentatie van de onderzoeksresultaten is een grote variatie mogelijk. U kunt als docent bepalen op welke wijze de leerlingen de resultaten van hun onderzoek moeten presenteren, maar u kunt de keuze natuurlijk ook aan de leerlingen zelf overlaten. Als u de klas als geheel het onderzoek laat doen, zoals hierboven beschreven, ligt een presentatie in de vorm van posters, een muurkrant of een mondelinge presentatie voor de hand. Enkele presentatiemogelijkheden op een rijtje:

- een schriftelijk verslag
- een mondeling verslag, waarbij bijvoorbeeld een woordvoerder van elk groepje ingaat op het door het groepje onderzochte aspect
- een poster
- een muurkrant
- een powerpoint-presentatie
- een website.

Wat wordt er van leerlingen gevraagd?

In deze opdracht wordt geen beroep gedaan op specifieke voorkennis van de leerlingen. De belangrijkste vaardigheden in deze opdracht zijn informatie- en onderzoeksvaardigheden.

In deze opdracht spelen ook metacognitieve vaardigheden een belangrijke rol. Leerlingen moeten (in de meest open versie) nadenken over de vraag hoe zij de opdracht gaan aanpakken. In alle versies moeten zij zich afvragen welke informatie zij nodig hebben. Afhankelijk van het antwoord hierop, moeten zo nodig hun zoekstrategie bijstellen. Gedurende het onderzoek moeten zij zich de vraag stellen of de gevonden informatie, in voldoende mate, bijdraagt aan het kunnen beantwoorden van de hoofdvraag. Ten slotte maken zij zelf een keuze voor een geschikte wijze van presenteren van de resultaten van het onderzoek.

